

поєднувати самостійну роботу з використанням інтерактивних інструментів. Популярність ротаційної моделі змішаного навчання пояснюється її здатністю переключатися між очним та онлайн-навчанням. При цьому учні слідують задалегідь визначеним графіком, дозволяючи навчатися самостійно і в зручний час, отримуючи особисту допомогу в разі потреби.

Список використаних джерел

1. Варакута, О. М. (2022). Інноваційні технології та моделі змішаного навчання в освітньому процесі з географії.
2. Змішане навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Навчально-методичний посібник / Оксана Пасічник, Юлія Єлфімова, Христина Чушак, Олена Шинаровська, Андрій Донець. К., 2021. 92 с.
3. Christensen, C. M., Horn, M. B., & Staker, H. (2013). Is K-12 Blended Learning Disruptive? An Introduction to the Theory of Hybrids. Clayton Christensen Institute for Disruptive Innovation.
4. Govindaraj, A., & Silverajah, V. G. (2017, December). Blending flipped classroom and station rotation models in enhancing students' learning of physics. In Proceedings of the 9th International Conference on Education Technology and Computers (pp. 73-78).

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ГЕОГРАФІЇ

А. М. Кулаков

kulakov.school@gmail.com

*Литвяківська гімназія імені Василя Милорадовича Лубенської міської ради
Лубенського району Полтавської області, с. Литвяки*

Світ стрімко розвивається, і разом із цим зростають вимоги до освіти. Інноваційні технології вже настільки вкоренилися в наше щоденне життя, що вони також стають необхідною частиною освітнього процесу. Одним із таких новаторських підходів є модель змішаного навчання, що комбінує традиційні методи навчання з використанням онлайн-ресурсів та технологій [1].

У країнах Європи та Америки модель змішаного навчання застосовується уже близько 20 років, відтак, там цей підхід пов'язаний з технологічним прогресом, таким як швидкий інтернет та наявність комунікаційних засобів. Україні також довелося швидко адаптуватися до використання подібних технологій та моделей навчання в результаті подій останніх трьох років: пандемії COVID-19 та війни з росією.

Таким чином, актуальність цієї теми полягає у тому, що у вітчизняних навчальних закладах постійно впроваджуються сучасні інформаційно-комунікаційні технології, що призводить до появи нових видів та форм організації навчального процесу в Україні. Деякі з них включають дистанційне, електронне, мобільне навчання, змішане навчання, а також навчання з використанням інтерактивних методів і т. д.

За новими освітніми тенденціями необхідне переосмислення ролі вчителя. Нинішній вчитель повинен виступати як модератор самостійної навчальної діяльності учнів, сприяти їх власному вивченню матеріалу, щоб вони могли

самостійно приходити до висновків, що сприятиме кращому запам'ятовуванню і засвоєнню інформації [4]. Основною метою стає розвиток творчої активності учнів, а не просте засвоєння знань, тому використання сучасних форм інформування та методів навчання може сприяти розвитку творчих здібностей учнів, зокрема, розвитку спостережливості, пам'яті, уваги, емоційного натхнення, гнучкості мислення та уявлення [2].

Враховуючи зарубіжний досвід, одним із способів досягнення цих цілей є впровадження системи змішаного навчання.

Загалом, змішане навчання передбачає поєднання різних форм навчання. Це може бути поєднання очної форми з дистанційною, різних форматів навчання в межах одного класу або поєднання самостійного навчання з колективною роботою [4].

Існує чимало моделей змішаного навчання.

Одна з таких моделей – *ротаційна модель*. У цій моделі учні чергуються між онлайн та офлайн заняттями, так само як і різні види діяльності. Варіацію цієї моделі є технологія «Перевернутий клас», коли учні самостійно опрацьовують частину матеріалу перед уроком, а потім на занятті обговорюють питання з учителем або продовжують вивчення. Більшість шкіл в Україні використовують саме цю модель змішаного навчання.

Іншою моделлю є *гнучка модель*, де учні працюють за індивідуальним графіком, переважно онлайн, а вчителі координують їхню діяльність та надають консультації, як очно, так і онлайн.

Також існує особистісно *орієнтована модель*, де учні навчаються за індивідуальними траєкторіями, комбінуючи очні заняття з роботою з електронними ресурсами [3].

Модель збагаченого віртуального середовища передбачає основну роботу в онлайн-режимі, але також може включати окремі очні заняття або уроки для учнів.

При виборі моделі змішаного навчання потрібно враховувати потреби та можливості школи. Законодавство не передбачає окремої форми змішаного навчання, тому якщо школа організовує такий формат, це вважається очною формою з використанням технологій дистанційного навчання.

Одним з основних завдань сучасного вчителя є працювати новими способами та формувати інформаційну компетентність учнів. Під час уроків географії використовуються сучасні комп'ютерні застосунки як засіб навчання, що виконує різноманітні дидактичні функції у різних навчальних ситуаціях як справжня потреба сучасного суспільства.

На перший погляд, головна відмінність змішаного навчання під час уроків географії від традиційної системи полягає у активному використанні технологій для знаходження матеріалів і здобуття нових знань. Технології стають не просто допоміжним інструментом, а повноцінною частиною навчального процесу. Проте, змішане навчання також передбачає комбінацію різних методів, форм подачі матеріалу та видів роботи. Наприклад, частину інформації можна розподілити для групової роботи, а іншу частину – для самостійного

вивчення. Це не обов'язково пов'язано з тим, чи відбувається це у класі або дистанційно.

При організації навчання з використанням дистанційних технологій під час уроків географії використовуються такі веб-ресурси як відео-уроки, відео-конференції, Google Classroom, Google Sites, YouTube, Viber, Zoom, Kahoot.com, електронна пошта, а також Google-акаунт (таблиці на Google Disk) та шкільні веб-сайти. Для забезпечення зворотного зв'язку можна використовувати електронну пошту, Google Classroom, Google Sites, YouTube, Viber, Zoom, Kahoot.com, Google-акаунт (таблиці на Google Disk), «Єдина школа» а також шкільні веб-сайти і т. д.

У даний час Інтернет надає можливість використовувати різноманітні онлайн-ресурси, Наприклад, за допомогою веб-сайту <https://earth.google.com/> можна здійснити віртуальну подорож навколо Землі. Цей ресурс може бути корисним при вивченні географії у 7 класі.

Для реалізації завдання перед учнями щодо створення презентації в програмі PowerPoint вдома, щоб потім представити її на уроці, можна використовувати онлайн-тестування. Оцінка роботи учнів на уроці або перевірка домашнього завдання проводиться за допомогою онлайн-тестів, які надаються за допомогою Інтернет-технологій.

Один із простих варіантів – це використання конструктора тестів у сервісі Google Forms. Цей сервіс дозволяє вчителю створювати питання різних типів, встановлювати бали для оцінювання та переглядати результати тестування у зручній загальній таблиці.

Окремо варто відзначити онлайн-тести для перевірки знань із географії та підготовки до ЗНО, які можна ефективно використовувати на мобільних пристроях. Для цього існує безліч онлайн-платформ, які дозволяють вчителю швидко оцінити знання та уміння учнів. Тести з підготовки до ЗНО можна використовувати не лише для старшокласників, а також для учнів відповідного класу за темами, що підготовляють до узагальнення матеріалу, до прикладу: <http://testportal.gov.ua/testy-mynulyh-rokiv/>, <http://lv.testportal.gov.ua:8080/>, <https://zno.osvita.ua/geography/>.

Зауважимо, веб-сайти є ефективними освітніми інструментами, що дозволяють застосовувати новітні технології та організовувати різні види роботи, такі як індивідуальна та групова, підготовка до олімпіад, конкурсів, вебквестів. Наприклад, на уроці в 9 класі з теми «Народні промисли в Україні» учні можуть створити Google-сайт, на якому презентують дослідження народних промислів Полтавщини.

Ще одним корисним ресурсом є блог «Меридіан», який складається з різних тематичних розділів та містить матеріали відповідно до класу та теми. Тут можна знайти презентації, відео, ігри, пазли, інтерактивні плакати, пояснення до практичних робіт, завдання до уроків та підготовки до ЗНО. Під час дистанційного навчання також розміщені матеріали до уроків, презентації, ігри-тренажери та відеоматеріали, які можуть бути корисними для здобувачів освіти.

Програма «Google Планета Земля» від міжнародної IT-компанії Google надає можливість вивчати нашу планету за допомогою зображень із супутника та тривимірних моделей ландшафту та будівель у містах, до прикладу: проєкт «Природно-заповідний фонд рідного краю», «Рекорди Євразії», «Країни Європи» з маршрутами та віртуальними екскурсіями на Google Earth та ін.

Одним із сервісів є Google Maps, який дозволяє переглядати та редагувати власні карти, а також ділитися ними в Інтернеті. Цей ресурс корисний під час вивчення нового матеріалу, підготовки проєктів та виконання домашніх завдань, особливо під час дистанційного навчання.

До інших корисних сервісів входить Quizizz, який зацікавлює учнів та підвищує їхню мотивацію до вивчення географії шляхом проведення тестів у формі змагань. Kahoot використовується для проведення вікторин, опитувань та дискусій, забезпечуючи цікавий та результативний процес навчання.

Також для створення інтерактивних матеріалів використовуються ресурси такі як Wordwall, ThingLink, Learningapps, що дозволяють створювати інтерактивні завдання та ігри для учнів. Наприклад, завдання «Знайди пару» для 8-го класу на тему «Тварини та рослини Червоної книги рідного краю». Такі інтерактивні матеріали роблять уроки більш динамічними та цікавими для учнів.

Пазли використовуються як інтелектуальна гра для навчання географії. Наприклад, у 8-му класі гра «Паливні ресурси України», де учні складають карту за допомогою пазлів. Іншим прикладом є гра «Місце України в Європі» для 7-го класу. Ментальні карти, доступні за посиланням на Coggle, також застосовуються для інтерактивних завдань. Наприклад, для учнів 9-го класу гра «Транспорт світу».

Слід зазначити, що інтерактивні практичні завдання також допомагають у систематизації знань. Наприклад, учні різних класів працюють над позначенням на контурній карті основних районів видобування ресурсів та інших географічних об'єктів. Позитивні аспекти використання цих ресурсів включають наявність результату, розвиток творчих здібностей учнів, можливість самоконтролю та доступ до різноманітних інформаційних ресурсів. Однак, слід пам'ятати, що необхідно адаптувати ці застосунки до галузі географії, а також не перебільшувати захоплення інтернет-ресурсами, щоб не втратити цінність традиційних методів навчання [3].

Змішане навчання в географії постає перед рядом викликів та перспектив, які необхідно враховувати для успішної реалізації цього підходу. Одним із викликів є потреба у вдосконаленні технічної бази для забезпечення ефективної взаємодії студентів та викладачів у віртуальному та реальному середовищі. Необхідно забезпечити доступність інтерактивних засобів навчання, які б допомагали створювати цікаві та пізнавальні уроки географії.

При цьому, перспективи змішаного навчання виявляються в можливості поєднання традиційних методів навчання з сучасними технологіями. Це дозволяє створювати гнучкі та інтерактивні навчальні програми, які враховують індивідуальні потреби студентів та забезпечують їх активну участь у навчальному процесі. Змішане навчання також сприяє розвитку навичок

самостійної роботи та критичного мислення, що є важливими компонентами сучасної освіти.

Отже, впровадження змішаного навчання в географії вимагає уваги до технічних аспектів, але в той же час відкриває широкі можливості для створення стимулюючого та ефективного навчального середовища, сприяючи якісній підготовці студентів до розвитку у світі, насиченому інформацією та технологіями.

Список використаних джерел

1. Воротникова І. П. Дистанційне та змішане навчання в школі: *путівник*. К., 2020. С. 5–
7. URL: https://www.researchgate.net/publication/343827663_Distancijne_ta_zmisane_navcanna_v_skoli_Putivnik
2. Гусева О. Ю., Легомінова С. В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1. С. 33–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2018_1_73
3. Діджиталізація в Україні: електронне врядування та держпослуги. *Тиждень: Інтерактивна програма з історії України*. URL: <http://surl.li/ffwmu>
4. Назаренко Л. А. Змішане навчання» як крок до комфортної освіти, його сутність і переваги. *Освітологічний дискурс*, 2020, № 4 (31), С. 167. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2020.4.11>.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОХОДУ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ В НИХ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ

Н. В. Лісневська

lisnevsky.nv@gmail.com

кафедра теорії і методики дошкільної освіти, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, м. Глухів

Початок ХХІ століття характеризується значним науково-технічним прогресом, пов'язаним з комп'ютеризацією життя населення. Активне впровадження в життя дітей комп'ютерів, телефонів та інших гаджетів призводить до зменшення рівня їх рухової активності. І як наслідок цього погіршення стану здоров'я. За нашими науковими дослідженнями діти дошкільного віку найчастіше страждають порушеннями опорно-рухового апарату (зокрема, сутулість) – 78 % та захворюваннями органів дихання (ГРВІ, ГРЗ, бронхіт, тонзиліт тощо) – 42,5 % [2].

Слід відзначити, що крім ослаблення в дітей фізичного здоров'я, простежується й погіршення стану психічного здоров'я. Так, за офіційними даними МОЗ України, 22 % дітей і підлітків мають розлади психіки, кожна п'ята дитина щорічно страждає від одного психічного розладу, має поведінкові, когнітивні чи емоційні проблеми, кожна восьма страждає від хронічних психічних розладів. Зважаючи на це основним завданням ЗДО має бути збереження та зміцнення фізичного й психічного здоров'я дітей дошкільного